

KARIKA 063

glasilo Hrvatskog društva karikaturista prosinac 2007.

Tema broja: GODIŠNJA
IZLOŽBA ČLANOVA HDK

Siniša Petrović

VIJESTI IZ DRUŠTVA

Priznanje MBB

Na temelju Pravilnika o dodjeli Priznanja Mladen Bašić Bibi pozivaju se članovi HDK da predlože dobitnika priznanja za 2008. godinu. Članovi Društva mogu svoj prijedlog dostaviti na adresu HDK do 31.siječnja 2008. Prijedlog treba sadržavati osnovne podatke o predloženom kandidatu uz obrazloženje predlagatelja, a u skladu s Kriterijima za ocjenjivanje. Pravilnik o dodjeli priznanja i kriteriji za ocjenjivanje mogu se pogledati u Kariki br.53 ili u prostorijama HDK.

U centru

U izložbenom kasliću na adresi Frankopanska 1 i dalje se, jedna za drugom nižu karikature članova HDK (izbor radova Milan Lekić i Zdenko Puhin). U Kariki br. 61 navedeni su autori kojima je izložena karikatura u razdoblju od 29.09.2005. do 17.08.2006.godine, a evo i nastavka: Miroslav Georgievski, Tomislav Škrljac, Miroslav Gerenčer, Ivan Petraš, Frano Cebalo, Živko Nimac, Borka Bilić, Petar Pismestrović, Dado Kovačević, Ivan Šarić, Tomislav Zvonarić, Nik Titanik, Ivica Pezo, Predrag Raičević, Nikola Listeš, Nataša Rašović, Ivan Oslovar, Zvonimir Čačić, Oto Reisinger, Mojmir Mihatov, Boris Mustač i Siniša Petrović. Završno sa 8.11.2007. Karikature navedenih autora su nakon izložbenog kaslića u Frankopanskoj izložene i u izlogu prostorija HDK u Savskoj 100.

Damir Novak, posebno priznanje, Nanjing, Kina

SADRŽAJ:

06

Godišnja izložba članova HDK

10

Nagrada Mladen Bašić Bibi

12

Pretpovijest i počeci karikature
u Hrvatskoj, 4.dio

14

Izložbe

19

Knjige

20

Odjek s festivala

IMPRESUM

Izdavač: Hrvatsko društvo karikaturista, Savska 100, 10000 Zagreb, tel.: 01/4923673 (samo četvrtkom od 19 do 21 sat), fax.: 01/6687695, e-mail: hrvdrukar@gmail.com, žiro-račun: 2360000-1101453975 (Zagrebačka banka) \ **Glavni urednik:** Nikola Plečko - Nik Titanik \ **Uredništvo:** Ivan Šarić, Janko Bučar \ **Dizajn i prijelom:** Nik Titanik Studio d.o.o.

RAZMIŠLJANJA, OSVRTI I KO

PAZI koga biraš!

Prije nekoliko mjeseci dobio sam priliku okušati se u svijetu političke karikature, pravi izazov pogotovo što se radilo o dnevnoj karikaturi, zapravo tijednoj pošto sam tjedno trebao isporučiti šest karikatura odjednom. I tako jedan dan stigne e-mail u kojem me pitaju mogu li nacrtati nekoliko karikatura koje bi činile neki logičan niz, nešto kao strip a koje bi ujedno ilustrirale predizborni

slogan jedne stranke. Slogan glasi "PAZI KOGA BIRAŠ" a radi se predizbornom sloganu HNS-a. Uhvatio sam se posla kao što uvijek činim i nacrtam tri karikature i žurno ih pošaljem XY agenciji. Stvarno je bila žurba jer su karikature trebale biti objavljene kroz 2-3 dana, čim ih odobri netko iz stranke. Svratim ja na njihove web stranice u nadi da će vidjeti objavljene karikature, kad ono ništa. Hajde dobro, valjda nisu stigli pogledati. Sezona je godišnjih odmora, more, sunce, kome se još radi. Ali od karikature ništa ni narednih dana i tijedana. Zvoni telefon, zove agent iz XY agencije. Pitam što je s karikaturama. Kaže da su se odlučili za drugu formu promocije svog slogana ali karikature će mi platiti kao da su objavljene. Odjednom sam postao svjestan što sam napravio, zapravo već dan prije mi se počelo motati po glavi kako bi se moglo dogoditi da im se karikature ne svide i da ih ne objave. Zašto? Zato što te karikature ne ilustriraju a još manje hvale njih i njihovu kampanju. Njima je zapravo trebala ilustracija a ne karikatura.

Možemo li mi karikaturisti zajedno s politikom i političarima? Mislim da ne, jer posao nas karikaturista je da skrenemo pozornost na ono što ne valja. Ono što je dobro nema potrebe isticati jer je to samo po sebi normalno. Zašto hvaliti političare za nešto što im je ionako posao i čuditi se kad naprave nešto dobro. Na kraju se postavlja pitanje, jeli bolje crtati ono što političari očekuju i imati posla ili biti svoj, biti karikaturista i bez posla.

Ja bih uvijek odabrao ovo drugo.

Zoran TkaLec
Tekst objavljen 20. kolovoza na <http://ztkalet.com>

Miro Georgievski, posebno priznanje, Deva, Rumunjska

MENTARI NAŠIH ČLANOVA...

PROBLEM S KATALOGOM

Nerijetko se događa da karikaturisti osim svojih crteža i prijavnice na neke međunarodne izložbe moraju slati i pisma kojima organizatore mole da im pošalju obećani i zasluženi katalog. Bez autora i karikatura ne bi bilo ni izložaba, a događa se da organizatori zadrže originalne crteže, a "zaborave" na svoje obećanje da će uvrštenim autorima poslati katalog u kojem su objavljene karikature. Svaki autor koji je imalo značeljan želi vidjeti ne samo koliko kao karikaturist "važe" u odnosu na druge autore, nego može od tih drugih nešto i naučiti. Na žalost, često izostane bilo kakva povratna informacija o izložbi. Od toga nisu imune ni neke domaće izložbe. U pravilu izbjegavam izložbe s kojima imam tako loše iskustvo.

Prošle je godine grupa hrvatskih karikaturista poslala svoje rade u Rumunjsku na temu "Kiša". Budući da nisam primio ni katalog, ni bilo kakvu drugu informaciju, napisao sam organizatorima klasično pismo u kojem sam zatražio katalog. I za manje od mjesec dana stigla mi je knjiga MANUAL DE EDUCATIE ECOLOGISTA PRIN MESAJ VIZUAL, Suceava, 2007. Ne znam jesu li ostali autori primili tu knjigu u kojoj su uz tekstove na rumunjskom i engleskom jeziku objavljene crno-bijele reprodukcije karikatura autora iz cijelog svijeta, njih 253. Od članova HDK zastupljeni su slijedeći autori: Midhat Ajanović (2), Damir Novak (2), Mario Rosanda (1), Ivan Haramija (3), Joso Dominković (1), Marijan Pavečić (1), Čedomil Mišković (3) i Louis Postruzin (4). U zagradi je naznačen broj objavljenih rada. Neka mi bude oprošteno ako sam nekoga nenamjerno izostavio.

Nakladnik ove edicije tako je besplatno došao do ilustracija koje su, ruku na srce, vrlo malog formata i lošeg tiska.

Ukoliko navedeni autori nisu primili ovu knjižicu, a žele je posjedovati, neka napišu zahtjev na adresu: GEC BUCINOVA SUECAVA, STR. NICOLAE BALESCU Nr. 1, POSTAL 72006 ROMANIA.

Istini za volju, postoje izložbe gdje organizatori zaista cijene autore, pa ih na vrijeme obavještavaju jesu li uvršteni u postav, pošalju katalog i uredno vrate rade. Tu posebno moram istaći dugogodišnju izložbu u Knokke-Hesitu i noviju izložbu novinske karikature u Lisabonu. Svaka im čast!

Ivan Haramija Hans

GODIŠNJA IZLOŽBA HRVATSKOG DRUŠTVA

U tajnovitom ambijentu kule Lotrščak u kojem stare, podne daske škripe pri svakom koraku, i kao da pričaju o generacijama kojih više nema, prigodno je dio godišnje izložbe posvećen pokojnim članovima društva, a dio nama koji smo za sada još tu.

Foto: Davor Matavulj

IZLOŽBA ČLANOVA DVRVA KARIKATURISTA

Izložbu su otvorili predsjednik HDK Ivan Šarić, ravnateljica galerije Klovićevi dvori Vesna Kusin i član IO HDK Davor Trgovčević.

Naš prvi predsjednik, **Zdenko Blažić**, tih i samozatajni čovjek bio mi je jedan od uzora. Njegova karikatura, jednostavna, bez grafičkih suvišnosti nametala se svojom rječitosti iako je bila bez teksta. Znao me upravo zadiviti činjenicom s koliko se malo poteza može mnogo reći. To što se služim kolažem njegova je zasluga. Otišao je tiho kao što je i živio. **Mladen Bašić** prštao je optimizmom i radošću stvaranja. Crtao je i smijao se istovremeno ne štedeći papir, a ideje su ispadale kao iz rukava.

Iznenadivao bi nas svojim raskošnim repertoarom tema i bezbrojnim varijacijama na istu, za običnog promatrača na prvi pogled sasvim neutaktivnu temu. Jednako tako iznenadila nas je njegova tragično nagla smrt iako smo svi znali da je teško bolestan. Karikatura Hrvatske razapete na križu **Zvonimira Gavranovića** obišla je svijet početkom okrutnog nametnutog rata. Gaga se prema mlađim autorima odnosio kao učitelj ili mentor. Njegov odnos prema karikaturi bio je jednakostrog kao i prema

sportu. Zahtijevao je točnost i ozbiljnost. Ujedno je bio spona prema također već pokojnom Alojzu Ševčiku, koji doduše nije bio član HDK ali čija se uloga kao urednika karikature u Večernjem listu nikako ne može zanemariti. Žestoko bi branio pojedine karikature i njihove autore od prigovora njemu nadređenih urednika koji ponekad nisu bili skloni "iskakanju" autora iz dosadne političke kolotečine. **Senaid Serdarević-Seno** bio je jedan od najsnažnijih nositelja

Rudi Stipković

aktivnosti HDK na vlastitim leđima. Osim što je bio vrlo uspješan i često nagrađivan najvišim nagradama, jednako je uspješno djelovao kao organizator i nesebični realizator mnogih aktivnosti Društva. Njegova su ga energija i marljivost nažalost dovele do tragične pogibije u životnoj dobi kada se od njega s pravom još mnogo očekivalo kako u stvarateljskom tako i profesionalnom pogledu. **Dubravko Priselac** je kao grafički urednik u Vjesniku mnogima omogućio da pređu veličinu jednog stupca u novinama i da karikatura bude na nivou samostalnog

komentara. Imao je jednostavan crtež i ne baš jednostavan pogled na svijet. **Krešimira Filipana** savladala je bolest koju možda ni sam nije dovoljno ozbiljno shvatio. Legendarni majstor portreta **Rudi Stipković** također nas je ostavio naglo. Svojim je karikaturama ovjekovječio brojne poznate i povjesne osobe kao i bezbroj anonimnih sudionika mnogih njegovih nastupa pred publikom. **Ivica Perci**, kojeg sam zadnji put susreo na njegovom mini-koncertu u prostoru knjižnice Fran Galović u Koprivnici nepunu godinu dana prije rastanka s ovim svijetom ostavio je za sobom neizbrisiv trag kao šansonijer, slikar i karikaturist. Njegov će stari Pjer vječno živjeti među nama.

Tomislav Dušanić predstavljao je domaće i strane autore na izložbama koje bi im organizirao u Osijeku. Tako je više učinio za druge nego za sebe. **Zoran Sokolić, Stanko Zmazek, Renzo Koren, Vojislav Devetak, Josip Szabo, Mladen Bognar, Zdravko Horvat i Miroslav Nađ** također su nas napustili u naponu svojeg kreativnog stvaralaštva. Bez obzira na njihovo mjesto na ljestvici uspješnosti domaćih karikaturista, svaki od ovih autora nedostajat će ne samo njihovim obiteljima i prijateljima nego i svima nama. Njih više nema, ali sjećanje na te drage ljude pratit će nas dok god postojimo.

Da ovo ne bi ispaо zakašnjeli nekrolog uzet ću si slobodu da dodam još nekoliko riječi. Molim one koji u buduće budu pisali o karikaturi da nam ne "bacaju lire" kako je karikatura težak i značajan žurnalistički izraz jači od tisuću riječi, od plahti novinarskih tekstova koji u nekoliko linija mogu kratko i jezgrovito reći ono što drugi ne znaju i ne usuđuju staviti na papir. Dostatno je da danas pogledate na stranice

požutjelog hrvatskog tiska. Na njima gotovo da i nećete naći taj znameniti grafički izražaj. Zahvaljujući gazdama i njihovim maštovitim urednicima karikatura je prognana iz novina, a i tamo gdje je još opstala svedena je na žalosni minimum. Njezin su prostor okupirale ženske stražnjice tu i tamo pokrivene tangama, silikonska vimena i organi koji decimetar niže od njih, te društveno važni tračevi o kičerskim vjenčanjima, srcedrapateljskim rastavama i sličnim podizačima novinskih naklada. Novac je novac. Zamamno miriše ma koliki smrad širio oko sebe. Što se tzv. ozbiljnih tiskovina tiče (postoje li još takve?) iz njih karikatura bude istisnuta prvom pojmom "važnijih" tekstova koje publika (čitaj: njihovi autori i urednici) halapljivo čita. Ipak, ostaje nam još nada da naša ostvarenja uspijemo plasirati kao plaćene oglase. Ta valjda nam je još ostala koja kuna od megalomanskih honorara iz dobrih starih olovnih vremena. Bacimo li pak olako pero u trnje, oskrnavit ćemo uspomenu na kolege koje ne smijemo zaboraviti.

Ivan Haramija Hans

Sudionici izložbe **PERO S ONOGA SVIJETA**

Mladen Bašić (1945. – 1997.)
 Zdenko Blažić (1926. – 1985.)
 Tomislav Dušanić (1957. – 2006.)
 Krešimir Filipan (1956. – 2003.)
 Zvonimir Gavranović (1937. – 1998.)
 Renzo Koren (1948. – 2006.)
 Miroslav Nađ (1938. – 1999.)
 Ivica Percl (1945. – 2007.)
 Dubravko Priselac (1946. – 1995.)
 Senaid Serdarević (1953. – 1999.)
 Rudi Stipković (1939. – 2004.)
 Stanko Zmazek (1946. – 2004.)

Zdravko Horvat (1946. – 1998.),
 aforizmi

Vesela ekipa na otvaranju

DODJELA PRIZNANJA MLADEN B

U sklopu otvaranja dodjeljeno je i Priznanje Mladen Bašić – Bibi koje je zasluženo otišlo u ruke našem više nego vrijednom tajniku društva Zdenku Puhinu, bez čijeg je zalaganja teško zamisliti funkcioniranje našeg društva. U svom dugogodišnjem radu Zdenko je osvojio niz nagrada na domaćim i stranim festivalima, objavljivao svoje karikature u brojnim časopisima, a trenutno se njegovi radovi koji se svojim izričajem još drže čara klasične karikature, čistog crteža i jake poruke, mogu vidjeti u Glasniku Samobora i Sveti Nedelje.

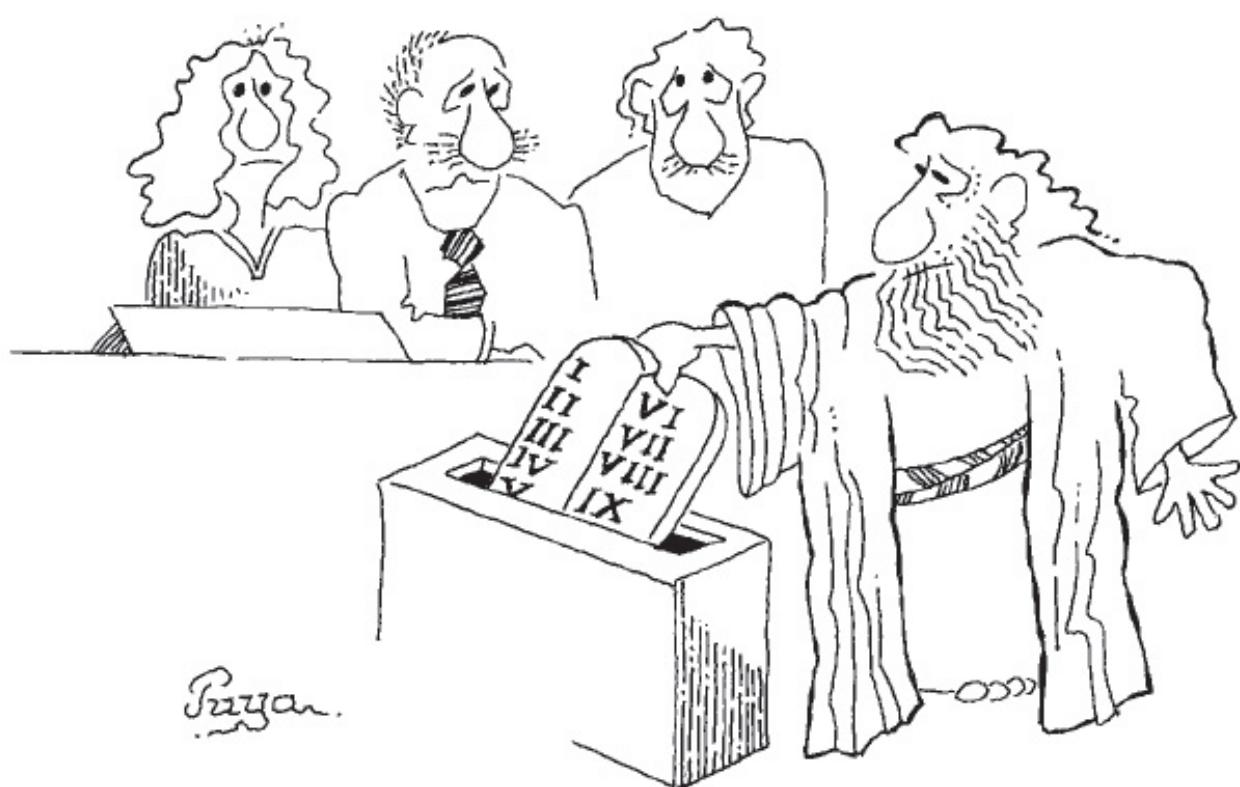
Zdenko Puhin rođen je u Zagrebu 1946.godine. Karikaturistički staž počeo mu je teći 1968. kada je u dnevnim novinama Večernji list objavio prvu karikaturu. Od tada surađuje u humorističkom i dnevnom tisku ex-Jugoslavije i Hrvatske. Objavljivao je u Večernjem listu, Vjesniku, Slobodnoj Dalmaciji, Berekini, Ostenu, Ježu, Veselom svetu, Feferonu, Sprintu... te objavio radove u Americi, Japanu i Njemačkoj. Trenutno crta u Glasniku Samobora i Sveti Nedelje. Izlagao je na samostalnim izložbama u Zagrebu (1984., 1991.), Koprivnici (1988., 1993.) i Bjelovaru (1993.). Član je Hrvatskog društva karikaturista u kojem je bio predsjednik društva, a niz godina obavlja posao tajnika. Na međunarodnom festivalu u Slavonskom Brodu osvojio je 1. mjesto (1990.), a osvojio je i nagrade na festivalima gdje su sudjelovali samo domaći autori: Zagreb – Sportske novosti, druga nagrada (1986.), Imotski, podjela prve nagrade (1990.), Šibenik, druga nagrada (1991.), Požega, treća nagrada (1992.), Sveti Ivan Zelina, prva nagrada (1993.) i Split-Slobodna Dalmacija, druga nagrada (1996.).

Nagrade na festivalima u svijetu:

- Edinburg, Engleska (posebno priznanje, 1987)
- Ljubljana, Slovenija (specijalno priznanje, 1988.)
- Amstelveen, Nizozemska (druga nagrada, 1991.)
- Seulu, Koreja (priznanja 1994., 1995., 1996., 1997., 1998., 2000. i 2003.)
- Bursa, Turska (priznanje 2003.)
- Nanjin City, Kina (priznanje 2004.)
- Damask, Sirija (priznanje 2005., 2006.)

AŠIĆ-BIBI

PRETPOVIJEST I POČECI KAR

Tekst je prvi puta objavljen kao znanstveni rad 2004. godine u časopisu „Radovi Instituta za povijest umjetnosti“, br. 28., str. 308-324. Ovdje ga, zahvaljujući g. Frani Dulibiću, objavljujemo u skraćenom obliku.

Mađaron u kolijevci

Najstariji litografski list u Hrvatskoj s nedvojbenim obilježjima karikature jest Magyaron in der Wiege (Mađaron u kolijevci.). Litografija prikazuje Lajosa Kossutha, bana Franju Hallera i dijete u kolijevci, sve troje djelomice preobraženo u životinje. Do sada je različito datirana, između 1843. i 1846. godine, a autorstvo je pripisivano Ivanu Janku Havličeku. Sudeći prema literaturi, podaci o toj litografiji koji se navode u mnogim publikacijama uglavnom potječu iz nekoliko tekstova Josipa Horvata, koji ne navodi izvore navedenih podataka. Pretpostavljamo da svoje podatke Horvat prenosi iz tekstova Lure Jurmina (1926.) i Ivana Ulčnika (1941.), koji je objavio opširnu studiju o Havličeku. Razlog zbog kojega je Horvat tijekom vremena mijenjao dataciju Mađarona u kolijevci s 1843. na 1846. god-

inu nije pronađen. Potraga za izvornim dokumentima iz vremena nastanka litografije ostala je bez rezultata, ali su rasvijetljene neke nejasnoće vezane uz ovu povjesno i likovno zanimljivu litografiju. Na litografiji su prikazani: vođa mađarskog nacionalnog pokreta 1848.–1849. godine Lajos Kossuth, hrvatski ban Franjo Haller i mađaron u kolijevci. U pozadini se vidi dio Budimpešte. Potrebno je podsjetiti da je Kossuth temeljio revolucionarni pokret na stajalištu feudalnoga historijskog prava, koje je zastupalo mišljenje da su samo Mađari u Ugarskoj narod, a svi ostali samo narodnosti, koje ne mogu imati nikakvih posebnih nacionalnih prava. Franju Hallera hrvatskim je banom proglašio austrijski dvor kako bi ilirce i mađaronsku stranku privolio na suradnju, ali on se nije uspijevaо snalaziti u sve zamršenijim političkim prilikama koje su išle na ruku mađaronima i koje su dovele do »srpanjskih žrtava« 1845. godine na Markovu trgu u Zagrebu. Svi dosadašnji navodi u literaturi tumače da se u kolijevci s mađarskim grbom Ilijom mali Turopoljac mađaron. Ne vjerujemo da je spomenuti lik Turopoljca alegorijska figura koja predstavlja sve Turopoljce. Ako se pažljivije pogleda, lako je primijetiti da to nije lice djeteta s brcima, već lice muškarca u zrelim godinama i zapravo predstavlja portret poput Kossuthova i Hallerova, samo što je nešto teže uočljiv jer je u skladu s proporcijama djeteta. Ako postavimo pitanje tko bi mogao biti treći lik ove neobične scene, izbor je relativno ograničen, a pov-

KARIKATURE U HRVATSKOJ 4.dio

ijesne okolnosti upućuju da bi to mogao biti mađaron Antun Danijel Josipović. Plemić iz Turopolja, Antun Danijel Josipović (1806.–1874.), između 1837. i 1846. godine turopoljski župan, bio je žestok protivnik iliraca i zagovornik mađarskoga jezika kao službenog jezika u Hrvatskoj. Hipotezu da je lik mađarona u koljevcu Antun Danijel Josipović mogli bismo potvrditi pronalaskom portreta Antuna Danijela Josipovića iz vremena nastanka litografije. Međutim, jedini Josipovićev portret koji nam je poznat nastao je mnogo kasnije (autor portreta je Franjo Mücke, 1866.) i on nije dovoljan za potvrdu sličnosti s mađaronom u koljevcu. Pod pretpostavkom da je karikatura nastala 1848. godine, mađaron u koljevcu mogao bi biti Kazimir Batthyanay (1807.–1854.) koji je upamćen po četrdesetosmaškom proglašu mađarske vlade krajišnicima. Ako pokušamo protumačiti simboličko značenje, vidimo da je Kossuth djelomice pretvoren u jelenu koji na rogovima ima četiri maske. Jelen se zbog rogovlja često vezuje uz simbol stabla života, dakle onaj od kojega potječe širenje mađarskih ekspanzionističkih ideja, a maske na rogovima mogu se tumačiti kao mogućnost lakog mijenjanja (političkog) raspoloženja. Haller je na Kossuthovoj uzici, ima noge i rep koji mogu biti lisičji, ali budući da pogled koji je uputio prema Kossuthu ne djeluje nimalo lukavo, skloniji smo tome da u Halleru vidimo vjernog psa. Osim toga, Haller nije zvijer na lancu, nego poslušni stvor na opuštenoj tankoj uzici. Haller ljudi koljevku u kojoj je vjerojatno Josipović s repom gmaza, jedini u ovom prikazu koji nije rođeni Mađar i kojega treba paziti i odgajati da postane »pravi« ili »veliki« Mađar. Gmazovi su poznati i po svom »zmijskom« jeziku – simbolu zla, a Josipović je zastupao mađarski jezik. Iz svega navedenoga proizlazi da je autor litografije želio kariaturom s alegorijskim sadržajem prikazati političare poput likova iz basne, odnosno

upozoriti na njihove međusobne odnose i politiku koju zastupaju. Iduće pitanje koje treba (ponovo) razmotriti pitanje je kada je ova litografija nastala. Dosadašnje, u literaturi vrlo često navođenje 1843. godine pogrešno je, a također bi bilo pogrešno datirati je prije 1846. godine. Naime, u pozadini opisane scene s triom Kossuth – Haller – mađaron vidimo dio Budimpešte. Dio koji je prikazan u svom središtu ima jedan od simbola Budimpešte – poznati »Lančani most« britanskog arhitekta Adama Clarka. Postoji grafički prikaz iz 1843. godine, koji pokazuje da se taj most tada tek počeo graditi i iz njega se vidi da su se te godine tek nazirali piloni u koritu rijeke. Most 1846. godine još uvijek nije bio u potpunosti dovršen, te je litografija mogla nastati tek iza 1846., odnosno između 1846. i 1848. godine. Josip Horvat nije uvijek datirao ovu litografiju u 1843. godinu. U svojoj knjizi Povijest novinstva Hrvatske citira dokumente cenzora iz 1846. godine. Navodi da je zagrebački cenzor Muhić 27. listopada 1846. izvijestio mađarsku cenzuru da nije u zagrebačkim knjižarama pronađen ni jedan primjerak zbranjene karikature, ali priznaje da se karikatura i dalje raspačava. Nepoznati su ljudi litografiju krišom (comerce furtivi) prodavali po križevačkoj županiji, raznoseći je po kućama od općine do općine. Bez odgovora ostaje pitanje zašto Horvat u nekim kasnijim tekstovima pomiče dataciju s 1846. godine na 1843. godinu. Najraniji poznati tekst o ovoj karikaturi napisao je Đuro Šurmin 1926. godine i na osnovi sudske istrage datira je u 1846. godinu. Zbog (male) vjerojatnosti da se spomenuti dokumenti mogu odnositi na neku sličnu litografiju ili da je Šurmin (od kojega drugi preuzimaju podatke) krivo pročitao godinu, ostavljamo mogućnost da je litografija mogla nastati u razdoblju između 1846. i 1848. godine.

(nastavak u slijedećem broju Karike)

IZLOŽBE

AKCIJOM UZ PREDSTAVU
S. Riječka do 5. srpnja u
Hrvatskom autoklubu (ul.
Ante Starčevića 14, Zagreb)

PRVI ZAGREBAČKI SALON AUTOKARIKA- TURE

Pod pokroviteljstvom Hrvatskog autokluba organiziran je sredinom ove godine 1. zagrebački salon autokarike na koji je pristiglo 105 karikatura od 53 autora, a žiri je nagrade dodijelio kako slijedi: 1. Ismet Ico Voljevića, 2. Oto Reisinger, 3. Josip Majić.

Damir Novak

FELIX U KOPRIVNICI

U proljeće ove godine samostalnom izložbom u Galeriji Koprivnica Srećko Puntarić Felix predstavio se originalnom karikaturom koja svojim sadržajem prati i komentira našu svakodnevnicu, od dnevno političke do one obične koj se odnosi na svakodnevno preživljavanje i potrebu da život oko sebe učinimo boljim. U Srećkovim karikaturama jasno je vidljiv utjecaj novih medija, ali i dizajna i potrebe iznalaženja novih prostora, u ovom slučaju Feliks-ove tvornice smijeha koja se proširila na područje primjenjenih umjetnosti i suvenира, usprkos težnji umjetnika da polje njegovog umjetničkog djelovanja bude klasična karikatura i crtež tušem, odnosno grafika.

(dio teksta iz kataloga izložbe)

IZLOŽBE KARIKATURE U SISKU I OROSLAVJU

Vrijeme leti i prošla je već godinu dana od BOŽIĆNE IZLOŽBE u Sisku, koju nismo zabilježili u našem glasilu, a ona to svakako zasluzuje. Zahvaljujući našoj kolegici Darijani Gotal-Sokolović karikatura je našla svoje mjesto u prekrasnoj Galeriji Striegl u Sisku, krajem 2006. godine. Prostor galerije podijeljen je u tri nivoa. U dva niža nivoa bile su izložene grafike, slike i skulpture dok je na najvišem nivou postavljena izložba karikatura članova HDK iz 2005.godine. U tom prostoru bila je najveća gužva, a predstavnici našeg Društva (Darijana, Janko, Milan i Zdenko) nisu mogli odgonetnuti da li je to radi kvalitete naše izložbe ili radi kvalitete domjenga koji je održan na istom mjestu.

Sedam mjeseci je prošlo, od još jedne izložbe. Oroslavje, postavljena je izložba karikatura članova HDK ali ovaj puta ona iz 2006.godine. Tradicionalni "Dani humora" u Oroslavju, održali su se i ove godine pod pokroviteljstvom grada. Otvorenje je počelo izložbom karikatura, koje je već tradicionalno predstavilo Hrvatsko društvo karikaturista. Bogati program nastavljen je u subotu 31. ožujka 2007. nastupom Udruge "Barbara" iz Bedekovčine, Amaterskog dramskog kazališta iz Svetog Križa Začretja te KUD-a "Žensko kazalište" iz Gornjeg Jesenja. (P.Z.)

Izložba karikatura DAMIRA NOVAKA

U prostorijama Zavičajnog društva Međimurje u Zagrebu svojim karikaturama predstavio se ovog listopada naš član. Damir Novak, karikaturist iz Malog Mihaljevca. Izložio je 60 karikatura koje su nastale u proteklih godinu dana. Izložbu je otvorio dr. Danijel Režek te u svom govoru pred punom dvoranom istaknuo da se radi o autoru koji je za svoje karikature do sada primio 21 nagradu i priznanje. Mnogi od prisutnih redovno prate list "Međimurje", u kojem je Damir suradnik, te je rečeno da se kroz karikature jasno vidi stanje u Međimurju.

Pošto je bilo izloženo i nekoliko portretnih karikatura, D.Režek zamolio je autora da Zavičajnom društvu pokloni karikaturu tadašnjeg predsjednika Sabora Vladimira Šeksa koja mu se najviše svidjela jer je tema 0,00 promila alkohola. U glazbenom dijelu priredbe nastupio je Miljko Peraš, harmonikaš iz Malog Mihaljevca. Izložbi su prisustvovali i Novakovi prijatelji karikaturisti Fedor Kritovac, Milan Lekić Lex, Zdenko Puhin, Nik Titanik i drugi.

(tekst prenesen iz lista Međimurje)

KRIVOTVORINE U

SESVETAMA

Detalj s otvaranja izložbe

Ovogodišnja 12. Međunarodna izložba karikature Zagreb 2007. na temu KRIVOTVORINA, preselila se na novu lokaciju. Nakon što je u lipnju ta izložba boravila u prostoru Klovićevih dvora sada su se najbolji autori iz 50 država svijeta predstavili građanima Sesveta. Mjesto održavanja izložbe bilo je u Muzeju Prigorja.

Službeno otvorenje izložbe karikatura održano je u srijedu 7.11.2007., ali neslužbeno otvorena je dan ranije. Naime,

utorak je na prvom katu Muzeja Prigorja otvorena velika izložba SABLJE na tlu Hrvatske od VI. do XX. stoljeća. Posjetitelji su primjetili plakat, koji je najavljuvao izložbu karikatura i zamolili organizatore da otvore i prostor u prizemlju, gdje se nalazila izložba karikatura. Može se reći da je izložba karikatura u organizaciji HDK i Muzeja Prigorja u dva dana, otvorena dva puta.

Janko Bučar

IZLOŽBA KARIKATURA U GALERIJI MONTENEGRINA

Iz Crne Gore našoj lijepoj došli su u posjet dva vrsna crnogorska karikaturista Luka Lagator i Darko Drljević. U petak 26.10 na otvorenju izložbe u galeriji Montenegrina skupilo se probrano društvo ljubitelja karikature te ljubitelja otvorenja izložbi iliti zakuski. Oni koji su došli radi karikature su profitirali, a ostali...

Radovi Drljevića i Lagatora podjednako osvajaju izvrsnošću, ljubavlju prema detaljima i razradi crteža, no razlikuju se u izričaju. Drljevićevi radovi su lakši, zaigraniji, slobodnijeg poteza dok su Lagatorovi radovi precizniji, čišći no ništa manje izuzetni. Drljević se na otvorenju izložbe zahvalio na dolasku članovima HDK-a što mu je s moje strane možda donjelo koji bod više.

Darko Drljević

18 KARIKA - prosinac 2007.

Luka Lagator - rođen 1945. u Cetinju. Objavio je tri knjige karikatura. Dobitnik je brojnih nagrada (oko 30), a u raznim časopisima je objavio preko 3500 radova!!! (I onda netko kaže da su Crnogorci lijeni!) Autor je dva kratka umjetnička filma: „Sizifov put“ i „Sizifov trud“.

Darko Drljević - rođen je 1962. u Kolašinu. Predsjednik je Udruženja karikaturista Crne Gore. Osvojio je oko 50 nagrada na međunarodnim natječajima karikaturista. Osnivač je humorističkog lista „Tuš“ čiji je i urednik. Organizator je prvog međunarodnog festivala karikature u Crnoj Gori. Uz karikature bavi se ilustracijom te kazalištem.

Nataša Rašović

Luka Lagator

KNJIGE

Antologija hrvatske ratne karikature

U Novinarskom domu u Zagrebu predstavljena je u srijedu Antologija hrvatske ratne karikature, koju je priredio Mladen Pavković, objavljena u nakladi Alineje i Hrvatskog informativnog centra. U toj prvoj antologiji hrvatske ratne karikature objavljeno je nekoliko stotina karikatura 48 karikaturista, rekao je Pavković. Karikaturisti su dali svoj obol u Domovinskom ratu i stvaranju hrvatske države, rekao je Pavković i ocijenio da su karikaturisti, iako su se borili perom a ne puškom, ponekad bili ubojitiji od metka. Naglasio je da su karikaturisti bili i kritičari društvenog stanja 90-tih godina prošlog stoljeća. Predsjednik Hrvatskog društva karikaturista Ivan Šarić izjavio je da su karikature nastale po stvarnim događajima pa predstavljaju komentare jednog vremena. Ravnatelj Hrvatskog informativnog centra Ante Beljo ocijenio je da je borba koja se vodila u Hrvatskoj i oko Hrvatske iznad svega borba za istinu, protiv obmane, laži, pljačke i mržnje. Zato je, rekao je Beljo, doprinos karikaturista pobjedi demokracije u Hrvatskoj, na sebi svojstven način tako značajan. (Hina)

KVALITETA IZ AUSTRIJE

Iz Austrije je stigla najnovija knjiga člana HDK Petra Pismestrovića pod nazivom "POLITISCHE KARIKATUREN & KÖPFE DES JAHRES – PETAR PISMESTROVIC".

U knjizi su na 127. stranica predstavljene najnovije Perine karikature, nastale tijekom 2007. godine. Crno bijele karikature obrađuju sva politička događanja u svijetu, a portret karikature (u koloru) najznačajnije osobe iz svijeta politike, sporta, filma (Vladimir Putin, Angela Merkl, Mahmud Ahmadinejad, Mick Jagger ...)

najbolji na FEST(ivalima)

IMAMSK 2007, Španjolska

Final Prize: Paweł KUCZYNSKI - Poljska
2. Galym BORANBAYEV - Kazahstan
3. Rumen DRAGOSTINOV - Bugarska
Special Prize: Tomasz WOŁOSZYN - Poljska, Mamedq FARZAT - Kuraj, Margareta Chircali-Pelin - Moldavija, Galym Beraim BOUTON - Francuska, Achille SUPERBI - Italija, Michel Casado FREIRE - Španjolska, Marcin Leite da SILVA - Brazil, Mohammad Amin AGHAEY - Iran ...

KOZACHOW 2007, Poljska

Ivan: novine
GRAND PRIZE: Paweł Kaczyński - Poljska
First Prize: Ross Thompson - Engleska
Second Prize: Jacek Frąckiewicz - Poljska
Third Prize: Sławomir Łuczyński - Poljska

Special Prize: Zbigniew Jaja (Pol), Břetislav Kováčik (Čes), Vladimír Kozánek (Ukr), János Pechlivanec (Srb), Rumen Dragostinov (Bug), Yury Kosobutkin (Ukr), Victor Crudu (Mold), ...

STUTTGART 2007, Njemačka

Ivan: zade
Final Prize: Félix Gómez (Njemačka)
Second Prize: Beck (Njemačka)
Third Prize: Lothar Otto (Njemačka)
Special Prize: Agustín Subij (Iba), Alejandro Pepe Pelayo (Cle), Bill Stott - Engleska, Federico Ricciardi - Italija ...

ALANYA 2007, Turska

Grand Prize: Tony Houben (BELGIA)
Second Prize: Aliaultah Uçyoluz (TURSKA)
Third Prize: Ali Darendari (IRAN)
Special Prize: Paweł Kaczyński (POL), Ali Sur (TUR), Nedžad Ilićević (SRB), George Licurici (RUM), Resit Yalcı (TUR), Alexander Ustyakov (RUS)

TOLENTINO 2007, Italija

Tenz: Goje su vesti o množičnim mrtvima (600 zemalja i 1.472 žrtvama)

1st Premio Vincitore della Biennale Regine Schmid-Mondach (Njemačka)
2nd Premio Elvira Foschi (Italia), Eman Kaljanac (Slovenija)
3rd Premio Mauro Olesi (Poljska), Heidai Shahrokh (Iran)

Premi Speciali: Angel Cueto Bolívar (Meks), Claudio Antonio Gomes (Bro), Ivo Janakiev (Bug), Alexey Kostomarov (Rus), Myung-Lae Nam (Kor)...

ISTANBU 2007, TURSKA

27th International Nazreddin Hatip

GRAND PRIZE: MİHMET İGOR (Rusija)

HONOUR PRIZE:

MUHITTİN KÖROĞLU (Tur), AGIM SOLAJ (Tur), AHMET ÖZTÜRK LEVENT (Tur), ALESSANDRO GATTO (Ita)
SPECIAL PRIZE: MUSA GÜMÜŞ (Tur), ANGEL BULJAN (Mex), DCHIO DONEV (Bug), KIM DONG BUM (Kor), TAEYOUNG KANG (Kor), XYE HONG (Kina), VICTOR CRUDU (Mold), GORAN DVAC (Srb) ...

PRAG 2007, Češka

Ivan: nezanjenjena cijela

1. Prize: Barták Miroslav (Češka)
2. Prize: Gleszak Jerzy (Poljska)
3. Prize: Lichý Lubomír (Češka)
4. Prize: Taussig Paweł (Njemačka)
5. Prize: Novák Jiří (Češka)

DAEJON 2007, Koreja

Grand Prize: Oleg Dargachov (Kazahstan)
Gold Prize: Lee Sung-Jin (Koreja)
Silver Prize: Valeri Kurli (Njemačka), Galym Boraibayev (Kazahstan)

Bronze Prize: Margareta Chircali-Pelin (Mold), Rumen Dragostinov (Bug), Uya Katz (Isr), Ok Young-Sik (Kor)
Hon. Cartoon: Valentin Duzhinin (Rus), Mirosław Powiatka (Rum), Danir Novak (HDK), Ivan Hacanović (HDK), Constantin Cesa (Rum), Jordan Pop-Nier (Mak), Nejatovic Tončislav Dončević Cruz (Meks), Oleg Govitol (Bjelo), Yury Kosobutkin (Ukr), Mihai Năchescu (Rum) ...
Honorable Mention:

Athenassis Efthimiadis (Grč), Azulka Nedzicka (Mg), Cvetel Palsson (Rum), Miroslav Georgievski (HDK-Makedonija), Lado Godoris (Bel), Zijaili Sabic (HDK-BIH), Milivoj Alajović (HDK-Srpska), Goran Čelicanin (Srbija), Toshiro Nishida (Jap), Božidar Vučetić-Boka, Josip Kovačević, Marija Pavlović (HDK), Oguz Gurk (Tur), Paweł Kaczyński (Pol), Louis Pothuzius (HDK-Australija), Josefine Chrissie Reyes (Filip)...

KIEV 2007, Ukrajina

Ivan: bilje

I. prize: Borislavko Basiro (Ukrajina)
II. prize: Zherzova Elena (Ukrajina)
III prize: Mirzoyev Elman (Azerbejdžan)
Special Prize: Pet Leus (Lux), Enzo Ayres (Brazil), Saviołek Vidor (Ukra)...

BONN 2007, Njemačka

Ivan: VUK

1. Angelika Ulmann, Njemačka
2. Jan Olachewski, Njemačka
3. Dieter Bevers, Belgija

ŠANGAI 2007, Kina

5th FreeCaricatureWorld

Cartoon Section:

Grand Prize: Mikołaj Zdziarski (Polska)
Gold Prize: Marcio Leite da Silva (Brazil)
Tomasz Wołoszyn (Poljska)

Silver Prize : Seyan Celal (Avust), Arsen Gegik Gevorgyan (Armen), Aghasi Arin (Iran), Shahrokh Heidari (Iran)
Bronze Prize: Dai Peideng (Kina), Javad Taghi Albaroor (Iran), Julian Pera-Pai (Rum), Raed Khalil (Srija)...

Success Award: Wolfgang Schlegel (Njema)

Dariusz Ranecki (Iran), Yury Kosobutkin (Ukr), Makhmedjon Eshonkulov (Uzbek)...

Selected Prize : Comeja Santiago (Arg), Louis Pothuzius (HDK-Australija), Tadeo Peix (Bug), Ali Darendari (Iran), Sajni Ugo (Ita), Juli Sanchez Aguado (Spa)...

Caricature Section:

Grand Prize: Lin Hong (China)
Gold prize: Carlos Cardona Menéndez (Cola), Aram Manukian (Iran)

Silver Prize: Marcio Leite da Silva (Brazil), Zou Zhengdun (Kina)...

Bronze Prize : Clayton Ramos Rebole (Bro), Iwao Tsurikov (Bug)...

Success Award: Miroslav Gavrilov (HDK), Eric Josepha Ayres (Bro)...

GALLARATE 2007, Italija

Ivan: BROJEVI

Grand Prize: Alessandro Gallo (Italija)
Special Prizes: Marco De Angelis (Ita), Mohammad Ali Khalaji (Iran), Adam Kopak (Fin)...

NEMODOLN-KARPIK 2007, Poljska

Ivan: ilje, pecanje

Final Prize: Paweł Kaczyński - Poland
Second Prize: Sławomir Łuczyński - Poland
Second Prize: Yury Kosobutkin - Ukraine

Honourable Mention: Ivan Anchakov (Rus), Mirosław Powiatka (Rum), Andrei Puchkarev (Bel), Vladimír Kozánek (Ukr)...

PRISTINA 2007, Kosovo

Grand Prize: Long Ma (Kina)

Final Prize: Alfredo Salas / Argentina
Second Prize: Janusz Kapusta / USA
Third Prize: Falk Koenig / Kosovo

DEVA 2007, Rumunjska

6th International Cartoon Contest

Grand Prize - Comixation CDSU (Ivan)
Second Prize - Ross THOMSON (Eng)
Third Prize - Paweł KUCZYŃSKI (Poljska)
Prize of Excellence: ZHU ZIZHUN (Kina), Galjan BORANBAYEV (Kazakhstan), Masoud ZIAEI (Iran), Marek PRUSIŃSKI (Pol), Valentin SEMERENKO (Rus), Valentin ORLOZHININ (Rus), Miro GEORGIEVSKI (HDK-Makedonija), Csaba PATRASCAN (Rom), Xiao CHEGSEN (Kina), Armin M. AGHAEI (Iran)

KRAGULJEVAC 2007, Srbija

**Zlatna plaketa: Željko Berković - BiH
 Srebrna: Zygmunt Zarudnicki - Poljska
 Brončana: Vladimir Kazanevsky - Ukraina**

BELJUNG 2007, Kina

The Master Cup International Contest

Ivanačnica: riba, lepić (235 karikature, 76 zemalja)

**Grand Master prize: Tao Xu, Kina.
 "Master" Illustrators' Federation prize:
 Yuriy Kosobukin, Ukraina**

Master prize: KAZANEVSKY VLADIMIR (Ukr), MARLUSZ STAWARSKI (Pol), SEMERENKO VLADIMIR (Rus), TSMETKOV IVALO (Bug), GABRIEL RUSU (Rom)...

The best cartoon prize: ERAY GİZBEK (Tur), Peter NIEUWENDOUK (Niz), MASQUD ZIAEL ZARDKHASHKOB (Iran), LUKA LANGATOR (Cna Gora), SEVKET YALAZ (Tur), Zlatkovskiy (Rus)...

The best illustrations prize: Paolo Dalpanie (Ita), Sergey Hrapov (Ukr), Shining Hou (Kina), IBNU THALHAN ABBULLOH (Indon), Valentin Drushinin (Rus)...

The special prize: OLEG DERACHOV (Kazan), Angel Bojican Coito (Meksiko), Marin Bandarowicz (Pol), ANA PILI (Arg), Xiangjiang Hou (Kina), Soroush Kardpour (Njen), Giga BABANINA (Rus), Cajun Sun (Kina)...

The honorary prize: Hong Liu (Kina), Roberto Mangosi (Ita), Ronald Libin (Belgi), Stephen Nutterson (Eng), Malene Pottle (Njen), Arisides Edelcan Hernandez Guzman (Kuba)...

Selected prize: Daryl Cagle (USA), Sichenko Sergey (Kazaf), Ivan Harančić (HDK), Ronaldo Cunha Dias (Brazil), Constantine Pavl (Rom), Bill Stott (Engleska), Stanisław Luczyński (Poljska), Boris Eerlang (Kazaf)...

WILLEM VAN LES AMIGON 2007

Francuska

**Final Winner: Valentin Georgiev (Bug)
 Second Winner: Raul De La Muoz (USA)**

Third Winner: Rahim Baggal Asgari (Iran)

Selected works for calendar 2008:

Valentin Georgiev / Bug, Raul Klalli / Srbija, Raul De La Muoz / USA, Naser Basfar Anan, Rahim Baggal Asgari / Iran, Amit Kumar / Indija, Lotthes Lotte / Njen, Luka Langator / Cna Gora, Oleg Derachov / Kazan, Wei Hong Min / Kina, Yurij Kosobukin / Ukraina, Cenelčin Gazeoglu / Turska

TEHERAN 2007, Iran

bronč: novac

Grand Prix: Jafar Kavehnia (Indonezija)

Fis Prize: Alessandro Gallo / Italija

Second Prize: Seyran Cəfəri / Azərbaycan

Third Prize: Hamid Bahrami / Iran

bronč: ekološka

Final Prize: Didit Budi Indonesia

Second Prize: Mikio Nakahara Japan

Third Prize: Masafumi Kituchi Japan

bronč: portret karikatura

Final Prize: Bəzərgənsər Həsənşirəpor / Iran

Second Prize: Aash Farzali / Iran

Third Prize: Figenessa Turcios / Kolombija

Fandomy Prize: Sümeyye Zamanfar / Iran

BLATO 2007

**8th International Festival of Caricature
 / Hrvatska**

Zlatna ježina

Valentin Georgiev / Bugarska

Zlatna kost

Dinko Žibrat (autor s kopna)

Zlatna drača

Marko Ivić (autor s mora)

SOLIN 2007

3. International Cartoon Festival

Grand Prix: Yuriy Kosobukin / Ukraina

Special Prize:

Run Tang L / Kina

Raimundo Waldez da Duarte / Brazil

Rahim Baggal Asgari / Iran

Oton Raisinger (HDK)

Mihail Danilescu / Rumunjska

ŠALJEMO NA FESTIVALE

NR. HOD. IZLOŽBA	IZLOŽBA	TEMA	FORMAT BLA RADOVA
13.01. 11.01.	UMORISTI A MAROSTICA, 36063 MAROSTICA (VICENZA), ITALIA www.fanofunny.com/questions/finmarostica/concorso_e.html	VRIJEME Kategorija: KARIKATURNI STROF	max.A3 max.3 po kategoriji
13.01. 19.01.	INTERNATIONAL CARTOON FESTIVAL, Culturecentrum Kasteel Heestraat, Meentlaan 32, B-8300 KNOXKE HEEST, BELGIUM	SLOBODNA	min. A4 – max.A3 max. 5 radova
17.01. 31.01.	10 Pustinskaya Ulica, Office 1 191065 St. Petersburg , RUSSIA	DOPASMOŠT: KORUPCIJA!	min. A4 – max.A3 nesugrađen
17.01. 31.01.	Worldpress Cartoon, AP. 5123, 1861-601 LISBOA , PORTUGAL www.worldpresscartoon.com/en/	1. PORTRET KARIKATURA 2. GANG KARIKATURE 3. EDITORIAL CARTOON	max. A3 jedan rad po kategoriji
17.01. 01.02.	International Exhibition SATYRYKON -LEGNICA 2008 Chojnowska 2, 59 – 220 Legnica, POLAND www.satyrykon.pl	1. HUMOR I SOCIJALNA SATIRA 2. PAS	max. A3 max.4 po kategoriji
24.01. 12.02.	KYOTO INTERNATIONAL CARTOONIST CONGRESS Residence Innoshima 403-42-1, Moroi-cho Kamitakao Satyo-ko, Kyoto 605-0001, JAPAN www.kyoto-cartoon.com/index.html	NEVJA VIŠE VREMENA (GLOBALNO ZAGRIJUJUĆE)	min A4 – max. A3 (do novog marta) obaveštenje 2 radova
31.01. 15.02.	JUGOSLAVKA (Jelka Vuković) Palmostreha 2, 11000 Beograd, SERBIJA	MARKE	max. A3 nesugrađen
31.01. 20.02.	4th SYRIA INTERNATIONAL CARTOON CONTEST P.O.BOX 6540, Damascus, SYRIA www.syriacartoon.com	KULTURA	A4 max. 6
01.02. 25.02.	Miasto Kazimierz (Krakow), ul. Podgórna Warszawskie 10/1, 11-480 Kielce, POLAND	ŽENI	max. A3 max.2 radova
14.02. 28.02.	Austrian Cartoon Award 2008, ods Werbeagentur Mipre, Schmiedstrasse 1, A-8042 Graz, AUSTRIA www.cartoonaward.com	NOGOMET (humor portret karikatura)	min. A4 – max A3 max.3
14.02. 29.02.	HUMORFEST, Assessoria alla Cultura del Comune di Feligno, Piazza del Grano, 06034 Feligno (PG), ITALY	OLIMPUSKE IGRE MADE IN CHINA	A4 max. 2 radova
14.02. 29.02.	Tabriz Cartoonists Association, Azerbaijan Cartoon Museum, Former Tabriz Estate Library, Golestan Garden, Tabriz, IRAN Zip code: 51388-13117	SOLIDARNOST SLOBODNA	min. A4 – max.A3 nesugrađen
14.02. 01.03.	AZERBAIJANI CARTOONISTS UNION Neftchilar avenue 145, Baku AZ110 AZERBAIJAN www.azercartoon.com	SLOBODNA	min. A4 – max.A3 max. 3 radova
26.02. 01.03.	HUMOR & VIGNE, BP 43, 17982, JONZAC CEDEX, FRANCE www.humorvigne.fr	HUMOR I VINGO U LIJUBAVI	min. A4 – max A3 max.3

Louis Postruzin, posebno priznanje, Damask, Sirija 2007.

RZ

Miroslav Gerenčer, posebno priznanje, Šangaj, Kina 2007.